

PREZENTACJA OZNACZENIA CMENTARZA ŻYDOWSKIEGO W TRZEMESZNIE

Posted on 22 września 2023

21 września na cmentarzu żydowskim w Trzemesznie odbyło się uroczyste wydarzenie, które stanowiło podsumowanie wspólnych działań społeczników i władz miasta w kontekście upamiętnienia tego miejsca. Podczas uroczystej ceremonii została odsłonięta pamiątkowa tablica, w ramach programu „Oznakowanie cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej”.

Z inicjatywy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, Narodowy Instytut Dziedzictwa realizuje program „Oznakowanie cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej”. Jego głównym zadaniem jest identyfikacja i upamiętnienie cmentarzy żydowskich – materialnych śladów społeczności żydowskiej na ziemiach polskich. Jednym z działań programu jest oznakowywanie zidentyfikowanych cmentarzy.

21 września na zniszczonym cmentarzu żydowskim w Trzemesznie odbyła się uroczystość zakończenia budowy lapidarium z ocalałych fragmentów macew, której towarzyszyło oznaczenie cmentarza pamiątkową tablicą wykonaną w ramach programu „Oznakowanie cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej”.

Dr Jarosław Sellin, Generalny Konserwator Zabytków, Sekretarz Stanu w Ministerstwie Kultury i Dziedzictwa Narodowego skierował do uczestników wydarzenia list, który odczytała Teresa Palacz, kierownik Oddziału Terenowego Narodowego Instytutu Dziedzictwa w Poznaniu.

W uroczystości udział wzięli mieszkańcy Trzemeszna, przedstawiciele społeczności żydowskiej, w tym Rabin Dawid Szychowski i Alicja Kobus, Przewodnicząca Gminy Wyznaniowej Żydowskiej, przedstawiciele władz samorządowych oraz zaproszeni goście. Władze miasta reprezentowali Krzysztof Dereziński, burmistrz Trzemeszna oraz Dariusz Jankowski, zastępca burmistrza. Obecni byli również społeczni inicjatorzy i wykonawcy upamiętnienia tego cmentarza, delegacje szkół, proboszcz miejscowej parafii ks. Piotr Kotowski oraz Dyrektor Muzeum im. Jana Kasprzowicza w Inowrocławiu - Marcin Woźniak.

Uroczystości towarzyszyła krótka konferencja w sali Środowiskowego Domu Samopomocy, podczas której Katarzyna Sudaj, społecznik ambasador idei przywracania pamięci o trzemeszeńskich Żydach oraz Dariusz Jankowski, zastępca burmistrza, zapoznali przybyłych z historią trzemeszeńskich Żydów i przebiegiem prac wykonanych na cmentarzu przez społeczników oraz władze

samorządowe.

Program „Oznakowanie cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej”

Program „[Oznakowanie cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej](#)” jest realizowany przez Narodowy Instytut Dziedzictwa z inicjatywy Ministerstwa Kultury i Dziedzictwa Narodowego, od 2017 roku. Jego głównym zadaniem jest identyfikacja i upamiętnienie cmentarzy żydowskich – materialnych śladów społeczności żydowskiej na ziemiach polskich.

We współpracy z Wojewódzkimi Konserwatorami Zabytków, Muzeum Historii Żydów Polskich POLIN, Związkiem Gmin Wyznaniowych Żydowskich w RP, Żydowskim Instytutem Historycznym oraz Fundacją Ochrony Dziedzictwa Żydowskiego, NID opracował program weryfikacji terenowej cmentarzy żydowskich, na podstawie którego wykonywana jest szczegółowa inwentaryzacja na terenie całej Polski. Wspólnie wypracowano także procedurę oznakowania cmentarzy. Powstał znak graficzny przygotowany na potrzeby Programu – tablica w formie macewy z inskrypcją w języku polskim i hebrajskim. Na tablicy jest umieszczony kod QR odsyłający do szerszych opisów cmentarzy na portalu zabytek.pl, gdzie znajduje się informacja na temat danego cmentarza oraz społeczności żydowskiej, która zamieszkiwała ten teren. Informacje są dostępne w trzech językach – polskim, angielskim i hebrajskim.

W ramach programu „[Oznakowanie cmentarzy żydowskich na terenie Rzeczypospolitej Polskiej](#)”, pracownicy Instytutu prowadzą badania, których celem jest odnalezienie miejsc, w których znajdowały się cmentarze, ich inwentaryzacja oraz stworzenie ich historycznych opisów. Dotychczas podczas wizji terenowych i ogólnych kwerend potwierdzano lokalizację ponad 1160 cmentarzy. Specjaliści NID oszacowali stan zachowania obiektów, określili czytelność historycznych granic oraz istnienie elementów upamiętniających.

Ksiądz Proboszcz Piotr Kotowski, prezentacja oznaczenia cmentarza żydowskiego w Trzemesznie,
fot. NID/P. Kobek

Alicja Kobus, przewodnicząca Gminy Wyznaniowej Żydowskiej, prezentacja oznaczenia cmentarza żydowskiego w Trzemesznie, fot. NID/P. Kobek

Dawid Szychowski, rabin, prezentacja oznaczenia cmentarza żydowskiego w Trzemesznie, fot. NID/P. Kobek

Teresa Palacz, Narodowy Instytut Dziedzictwa, prezentacja oznaczenia cmentarza żydowskiego w Trzemesznie, fot. NID/P. Kobek

Prezentacja oznaczenia cmentarza żydowskiego w Trzemesznie, fot. NID/P. Kobek

Prezentacja oznaczenia cmentarza żydowskiego w Trzemesznie, fot. NID/P. Kobek

Prezentacja oznaczenia cmentarza żydowskiego w Trzemesznie, fot. NID/P. Kobek